

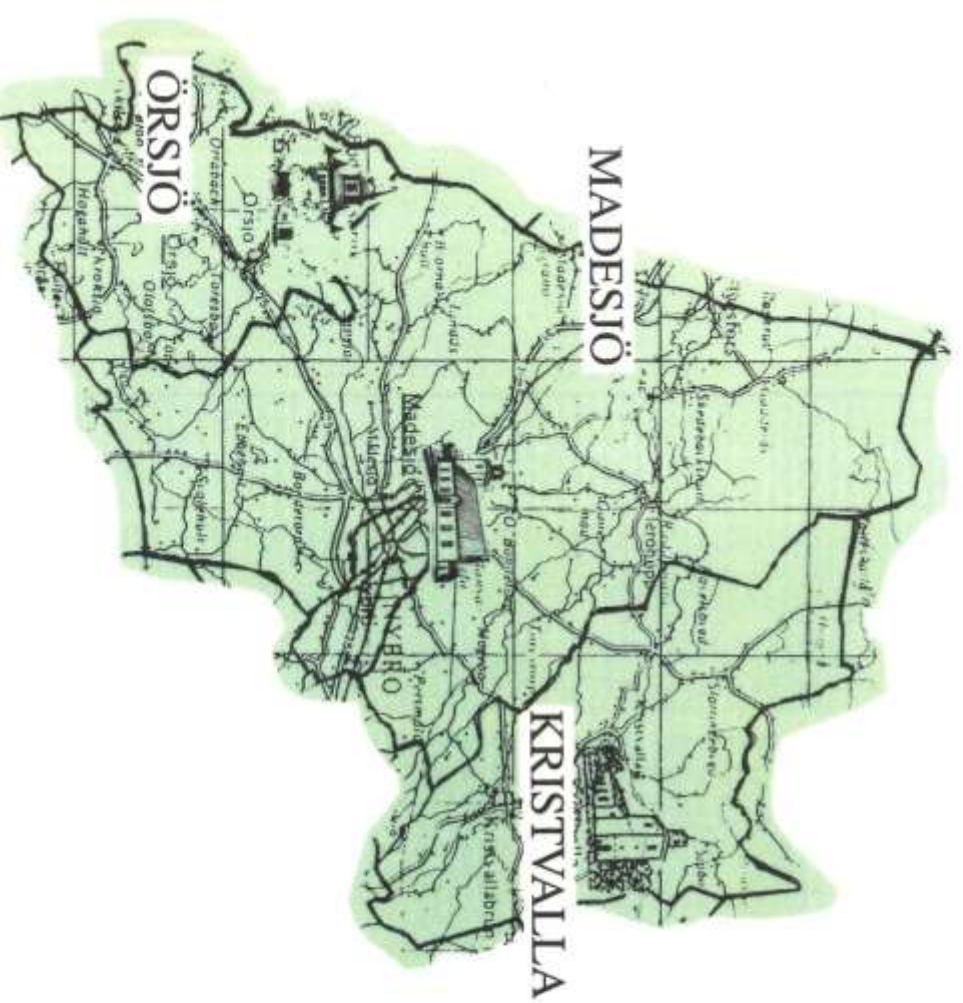
Hembyggdskrivörika

Madesjö kyrkstaller

Kristvalla gamla prästgård

Franzes stuga, Örsjö

Utgiven av Hembygdsföreningen 2012

Lokomobil från 1915 som ny igen!

av Monica Björklund

Gåva till vår hembygdsförening 1991

En s k självtransporterande ånglokomobil tillverkad av Munktelis Mekaniska Verksstads Aktiebolag år 1915 ägs av vår hembygdsförening sedan 1991. Den skänktes då av Ragnar Anderssons dödsbo i Sjöbo, och har tidigare använts av tröskföreningen i Morebo/Sjöbo. Samtidigt fick föreningen andra skördemaskiner tillsammans med ett tröskskjul, beläget på Siggenåla 1:5 och tidigare ägt av Kristvalla Tröskförening.

Lokomobilen, framförd av Ragnar Andersson körde år 1982 fortfarande på bygatan i Morebo – Sjöbo med tröskan bakom sig. Foto från diarbild av Johnny Gustavsson.

Lokomobilen var fortfarande kördugliga på 1990-talet. Vid de traditionella midsommarfesterna i Kristvalla Gamla Prästgård eldades och kördes den till publikens förtjusning, särskilt barnens. Ångvisslan ljöd! Ångmaskinen pustade, frustade och gnisslade. De stora järnhjulen gjorde djupa märken i grusgången.

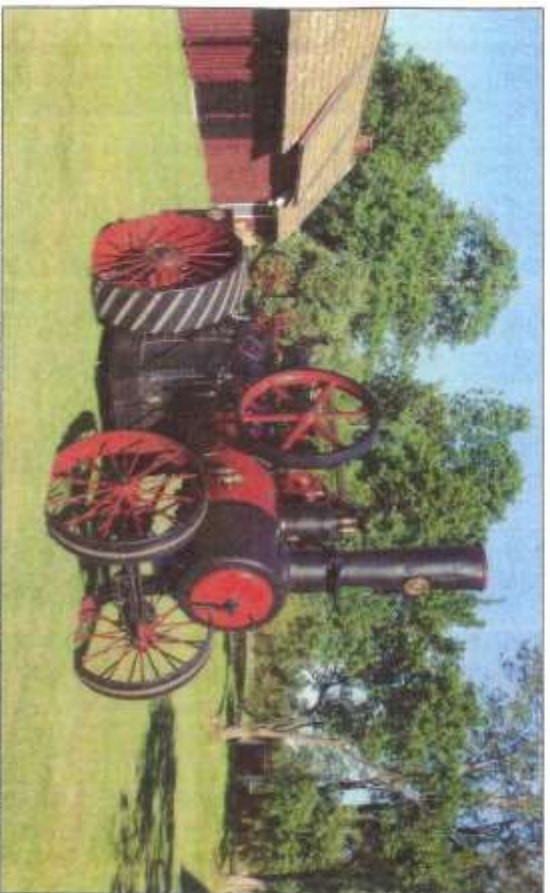
Renovering på Munktelismuseet

Vid Bolinder Munktel i Eskilstuna finns ett gäng entusiaster – veterantekniker – som arbetar med det s k Munktelismuseet, där man visar traktorer alltifrån tidigt

1900-tal och framåt. Man hade hört talas om ånglokomobilen i Kristvalla, som är av en stor modell, kallad klass SK4 av år 1915. Det finns inte många sådana kvar. Därför ville man år 2009 gärna låna vår ånglokomobil till sitt museum inför ett jubileum. Det fick man.

Som tack för hjälpen började de ideella krafterna på Munktellemuseet att putsa på vår hembygdsförenings lokomobil. Man putsade och man fixade till den mer och mer... När midsommaraftens i Kristvalla planerades år 2010 ville man behålla maskinen för mer putsande och renoverande. Det fick man.

En glänsande skönhet!

En föregångare till trakorn, den s k självtransporterande ånglokomobilen från Munktells Mek. Verkstads AB, modell SK4, 1915, har gjorts iordning till en skönhet av Munktellemuseet i Eskilstuna. Den ägs fortfarande av Madesjö-Örsjö-Kristvalla Hembygdsförening och förvisas vid hembygdsdagen i Kristvalla på sommaren. Foto Johan Jonsson.

Sommaren 2011 var det dags för oss i hembygdsföreningen att se till att maskinen kom tillbaka till oss för midsommaraftens. Den kom och besågs i all sin glans! På midsommarafton kördes den in framför den gamla prästgården av sin förare Stephan Wirblad, som glatt tutade i ångvisslan igen.

Nu är överenskommen att maskinen, som fortfarande ägs av Madesjö-Örsjö-Kristvalla Hembygdsförening, får visas i Munktellemuseet på vintrarna och i Kristvalla på sommarna.

Munktellemuseets beskrivning av lokomobilen

Användningsområde

För drivning och förflyttning av tröskverk och andra transporter, sågverk, stenrossar, vedkyvare m m. Den förekom även som dragare i jordbruket av plogar, kultivatorer etc.

Redan år 1853 upptog Theofron Munkell tillverkning av ånglokomobiler vid sin verkstad i Eskilstuna. Denna tillverkning utvecklades vidare av Munktells Mek. Verkstads Aktiebolag, till att omfatta alla storlekar upp till 400 hk.

Munktells ånglokomobiler var kända för att vara enkla och lättskötta med hög verkningsgrad och ett prydligt utseende. De tillvanns allmänt och berättigat erkännande, bl a utmärkelsen "Grand Prix" vid en internationell utställning under 1912. [...]

Den utställda ånglokomobilen med tillverkn nr 5375, som under åren 2009 – 2011 blivit renoverad av veteranmekaniker vid Munktellemuseet, är vintertid deponerad till Munktellemuseet av Madesjö Hembygdsförening, Madesjö.

Munktellemuseets faktaruta:

Benämning/typ	Självtransporterande ånglokomobil
Tillverkningsår	Munktells, Klass SK 4 1915
Cylinderdiameter	160 mm
Slaglängd	240 mm
Varvtal	200 r/min
Arbetsångtryck	12 kp/cm ²
Vattenbehållare	300 l
Effektiva hästkrafter,	
normal belastning	18 hk
Drivhjulets diam, bredd	1 400 mm
Körhastighet	3,3 km/h
Vikt m kol & vatten,	
färdig för arbete	6 095 kg